

NESKELBTI IKI 2024 m. gegužės 14 d. 6.00 val. (Vidurio Europos laiku)

Priekabiavimo ir smurto prieš LGBTIQ asmenis mastas didėja

Dabar Europoje vis daugiau LGBTIQ asmenų atvirai kalba apie tai, kas jie yra. Tuo pačiu jie patiria daugiau smurto, priekabiavimų ir patyčių nei anksčiau. Tai ypač pasakytina apie jaunesnius LGBTIQ asmenis, kurie yra itin pažeidžiami. Tai tik keletas ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) naujausios apklausos, į kurios klausimus atsakė daugiau kaip 100 000 visos Europos LGBTIQ asmenų, išvadų.

Ataskaitoje „[LGBTIQ asmenų lygybė atsidūrė kryžkelėje: pažanga ir iššūkiai](#)“ apibendrinama LGBTIQ asmenų patirtis, nuomonės ir iššūkiai Europoje. Joje taip pat rašoma apie tai, kas pasikeitė po ankstesnių FRA apklausų [2019 m.](#) ir [2012 m.](#)

Rezultatai rodo lėtai, bet laipsniškai vykstančią pažangą. Nors LGBTIQ asmenys ir toliau patiria didelę diskriminaciją, ji palaipsniui mažėja. Mokyklos sprendžia LGBTIQ klausimus pozityviau ir proaktyviau, jaunuoliai jaučia didesnę savo mokytojų ir bendraamžių palaikymą. Nepaisant to, patyčių, priekabiavimo ir smurto lygis – aukštas.

Toliau skaitykite pagrindines apklausos išvadas.

- **Atvirumas.** Dabar daugiau nei kas antras asmuo neslepia savo seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties raiškos, lyties požymių. Tačiau dauguma vis dar vengia viešumoje laikytis už rankų su tos pačios lyties partneriu, baimindamiesi būti užpulti.
- **Diskriminacija.** Daugiau nei kas trečias asmuo kasdieniame gyvenime patiria diskriminaciją dėl to, kad toks yra. Palyginti su 2019 m., kai diskriminaciją patiriantys nurodė 2 iš 5 asmenų, šis skaičius šiek tiek sumažėjo. Vis dėlto diskriminacija lieka nepastebėta – tik 1 iš 10 asmenų praneša apie incidentus.
- **Smurtas.** Per 5 metus iki apklausos smurtą patyrė daugiau nei 1 iš 10, t. y. šiek tiek daugiau nei 2019 m. smurtą patyrusių asmenų. Užpulti buvo daugiau kaip 1 iš 3 interseksualių asmenų.
- **Priekabiavimas.** Daugiau nei kas antras asmuo patyrė neapykantos skatinamą priekabiavimą, 2019 m. tokį priekabiavimą patyrė 1 iš 3 asmenų. Priekabiavimą patyrė 2 iš 3 interlyčių ir translyčių asmenų.
- **Patyčios.** Daugiau nei 2 iš 3 visų kartų ir visų ES šalių respondentų teigia, kad iš jų buvo tyčiojama mokykloje. Šis rodiklis gerokai padidėjo, palyginti su 2019 m., kai patyčias patyrė nurodė 1 iš 2 asmenų.
- **Švietimas.** Mokyklos sprendžia LGBTIQ klausimus dažniau nei anksčiau. Daugiau nei 1 iš 5 LGBTIQ moksleivių teigia, kad jų mokykla teigiamai išsprendė šią problemą.
- **Psichikos sveikata.** Daugiau nei 1 iš 3 asmenų galvojo apie savižudybę. Daugiau nei pusė translyčių, nebinarinio lytiškumo (angl. *non-binary*) ir

varijuojančios lyties (angl. *gender diverse*) asmenų teigia turintys minčių apie savižudybę.

- **Konversijos terapija.** 1 iš 4 teigia, kad buvo verčiami „atsiversti“ – pakeisti savo seksualinę orientaciją ar lytinę tapatybę ir lyties raišką.
- **Vyriausybės.** Tik 1 iš 4 asmenų mano, kad jų vyriausybės kovoja su išankstiniu nusistatymu ir netolerancija LGBTIQ asmenų atžvilgiu, palyginti su 1 iš 3 2019 m.

Ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad LGBTIQ asmenų patirtis visoje ES labai skiriasi, ir kad kiekviena grupė patiria skirtingus iššūkius.

Interlyčiai, translyčiai, nebinarinio lytiškumo ir varijuojančios lyties asmenys patiria didesnę priekabiavimą ir smurtą. Jiems dažniau kyla psichikos sveikatos problemų ir minčių apie savižudybę. Be to, jie dažniau tampa benamiais ir jiems sunkiau gauti medicininės priežiūros paslaugas. Tai taip pat pasakytina apie LGBTIQ asmenis, turinčius negalią, finansinių sunkumų, priklausančius etninėms, rasinėms ar kitoms mažumoms.

Apklausoje išvados padės Europos Komisijai įvertinti jos [LGBTIQ asmenų lygybės strategija](#) ir plėtoti LGBTIQ asmenų pagrindinių teisių apsaugos ir skatinimo politiką. FRA ragina vyriausybes imtis toliau nurodytų veiksmų.

- **Neapykantos nusikaltimai.** Įtvirtinti visiško nepakantumo smurtui prieš LGBTIQ asmenis ir priekabiavimo prie jų kultūrą. Investuoti į policijos mokymą, kad pareigūnai gebėtų tinkamai atpažinti, registruoti ir tirti neapykantos LGBTIQ asmenims nusikaltimus, kad nusikaltimų aukos galėtų pranešti apie išpuolius jausdamosi saugiai ir kad su jomis būtų elgiamasi teisingai. Baudžiamojo proceso metu neapykantos motyvus laikyti sunkinančiais veiksniais.
- **Diskriminacija.** Kovoti su diskriminacija visose srityse priimant ES vienodo požiūrio direktyvą ir Lygybės įstaigos standartų direktyvas. Suteikti reikiamus įgaliojimus ir išteklius lygybės įstaigoms, kad jos galėtų geriau padėti aukoms.
- **Neapykanta internete.** Kovoti su internetu vykdomomis prieš LGBTIQ asmenis nukreiptomis neapykantos ir dezinformacijos kampanijomis. Spręsti šališkumo algoritmuose rizikos ir skaitmeninių platformų atsakomybės pagal ES teisę klausimą.
- **Švietimas.** Užtikrinti, kad mokyklose mokytis būtų saugu ir palanku visiems vaikams. Kovoti su patyčiomis ir užtikrinti, kad mokymo programos ir sistemos būtų grindžiamos geriausia ES propaguojama praktika.
- **Sveikatos priežiūra.** Užtikrinti galimybę gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant psichikos sveikatos priežiūrą. Nebetaikyti konversijos terapijos ir gyvybiškai nesvarbių medicininių intervencijų.

FRA direktorės [Sirpa Rautiocitata](#): „Atvirai rodyti esant LGBTIQ asmeniu Europoje neturėtų būti sunku. Nors matome pažangos ženklų, patyčios, priekabiavimas ir smurtas ir toliau kelia grėsmę. Atėjo metas imtis ryžtingų veiksmų ir tęsti jau pasiektą pažangą, kad visi ES gyventojai būtų vertinami vienodai ir galėtų gyventi oriai ir gerbiami.“

Už lygybę atsakingos Komisijos narės Helenos Dalli citata: „FRA apklausoje išvadosse pateikiama neįkainojamų duomenų apie tai, ką išgyvena LGBTIQ

asmenys visoje Europoje. Jos padeda mums pamatyti jau padarytą pažangą ir atkreipia dėmesį į vis dar laukiančius iššūkius. Raginu visas valstybes nares naudotis šiais duomenimis kuriant tvirtą kovos su diskriminacija ir visų LGBTIQ asmenų teisių apsaugos politiką."

Šioje apklausoje remiamasi daugiau kaip 100 000 respondentų iš visų 27 ES šalių, Albanijos, Šiaurės Makedonijos Respublikos ir Serbijos apklausos išvadomis.

FRA pristatys ataskaitą ES Tarybai pirmininkaujančios Belgijos gegužės 17 d. Briuselyje organizuojamame renginyje [„LGBTIQ „Pride“ aljansai ir politika“](#).

FRA duomenų naršyklėje duomenis netrukus bus galima filtruoti pagal šalį, apklausos klausimą, seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę, lyties raišką ir lyties požymius.

Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. [informacijos rinkinį žiniasklaidai](#) arba kreipkitės: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653

Šį pranešimą spaudai išvertė ES įstaigų vertimo centras. FRA ekspertai jo neredagavo.

KONFIDENCIALU